

KMMI Hírlevél IV. évfolyam, 2.

(87.) szám. 2012. január 1.

Írta: Dupka György, Zubánics László | A kiadás éve: 2011

189 éve született Petőfi Sándor

Máig is ellentmondó adatok szerint 1822. december 31-én vagy 1823. január 1-jén Kiskőrösön született Petőfi Sándor, a szabadságharcban fiatalon elesett, példátlan tehetségű költő. Petőfi egyik nagyobb terjedelmű művében, a több életrajzi vonást is tartalmazó Az Apostolban is utal szilveszteri születésére, a főhős is a Szilveszter nevet kapja.

Szerb Antal így írt Petőfiről: „neve a magyar tudatban egyértelmű a költővel. Ő az a kötő, akinek képe a legerősebben és a legigazibb vonásokkal él bennünk...”.

1844 februárjában Pestre indult azzal a szándékkal, hogy költő lesz. Vörösmarty Mihály – kit a költő „Magyarország egyik legnagyobb emberének” tartott, támogatta az ifjút, s tekintélyével beajánlotta a Nemzeti Körnek – a haladó pesti polgárság és értelmiség ellenzéki szellemiségű szervezetének –, hogy Petőfi verseit kiadják.

Vörösmarty és Bajza támogatásával 1844. júl. 1-től segédszerkesztő lett a Pesti Divatlapnál. 1844. októberében jelent meg A helység kalapácsa című komikus eposza.

1844. novemberében megjelenik első verseskötete, belefogott a János vitézbe.

1846. márc. 10-ig leginkább szüleinél volt, itt született 1846. áprilisában Felhők címmel megjelent 66 epigrammája. 1846 elején Tigris és hiéna dráma, később A hóhér kötélén című regényén dolgozott. Márciusban visszatért Pestre, belevetette magát az irodalmi, politikai életbe. 1846. szeptember 8-án a nagykárolyi megyebálon megismerte Szendrey Júliát. Egyből beleszeretett. Júlia azonban nem tudott azonnal dönteni, csak egy év múlva házasodtak össze.

1847. márciusában megjelenik az Összes költemények című kötete. 1848. március 15-e egyik vezetője, de az elért politikai eredményeket kevesellte. A szabadságharc idején századosi rangot kapott. Csatlakozik Bemhez, de tulajdonképpen civilként vesz részt a segesvári csatában, itt is tűnik el örökre, 1849. júl. 31-én. Délután egykor Bem utasította, hogy hagyja el a csatateret. Ötkor még látták a Sárpatok hídján, ahol 200 székely ifjú katona 800 kozákkal küzdött, egy Lengyel nevű katonarvos lóhátról kiáltott még neki, hogy fusson, mire ő – lova már nem lévén – futva elindult. Meghalni nem látta senki.

2012. január 1. Megemlékezés Petőfi Sándor születésének 189. évfordulójáról a költő beregszászi szobránál. Kezdet: 11.00 óra.

A Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozat nyitóprogram. Petőfi Sándor ungvári szobrának megkoszorúzása. Kezdet: 12.00 óra.

2012. január 2. és 8. „A sárkány és az Új Év” újévi program gyermekeknek. Helyszín: Ungvár, Kárpátaljai Megyei Bavka Bábszínház, Színház tér 8. Kezdet: 10.00, 12.00 óra.

2012. január 4–5. Könnyűatlétikai verseny. Helyszín: Munkács, Sportiskola, Duhnovics út 93. Kezdet: 10.00.

2012. január 7. Betlehemesek találkozója Helyszín: Munkács, Béke tér. Kezdet: 10.00 óra.

2012. január 8. „Karácsony Ungváron”. Helyszín: Ungvár, Függetlenség rakpart. Kezdet: 12.00 óra.

2012. január 8. Karácsonyi ünnepi koncert az Ungvári Görög Katolikus Székesegyházban. Kezdet: 16.00 óra.

2012. január 8. Minifutball döntő. Helyszín: Ungvár, Juniszty Sportcsarnok. Kezdet: 10.00 óra.

2012. január 10–14. Betlehemes találkozó a Técsői és Rahói járásban.

2012. január 13. „Régi Új Év” show. Helyszín: Ungvár, Padijun csarnok. Kezdet: 16.00 óra.

2012. január 13-15. XVII. Vörösbor Fesztivál. Helyszín: Munkács.

2012. január 14. Karácsonyi koncert az 1. Sz. Művészeti Iskola tanárai és tanulói közreműködésével. Helyszín: Ungvári Görög Katolikus Székesegyház. Kezdet: 14.30 óra.

2012. január 15. „Vertep 2012” Betlehemes Fesztivál. Helyszín: Munkács, Béke tér, Tanulók Háza. Kezdet: 09.30 óra.

2012. január 15. Kárpátaljai musical Ivan Fircák emlékére. Helyszín: Ungvár, Kárpátaljai Megyei Bavka Bábszínház, Teatralna tér 8. Kezdet: 10.00, 12.00 óra.

2012. január 19. Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozat.

Beregszászi Értelmiségi Fórum – 2012. Helyszín: Európa-Magyar Ház, Beregszász, Széchenyi u. 59B. Kezdet: 10.00 óra.

“Az értelmiség szerepe a jelenben és a jövőben.” – vitaindítót tart Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke.

* A Kárpátaljai Magyar Nívódíjak átadása (a díjakat átadja Zubánics László, az UMDSZ UMNT elnöke);

* Az Együtt Nívódíjak átadása (a díjakat átadja Vári Fábián László, József Attila-díjas költő, az Együtt folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke és Dupka György, a folyóirat felelős kiadója);

* A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága - Anyanyelvi Konferencia okleveleinek átadása (a díjakat átadja Pomogáts Béla irodalomtörténész, az AK elnöke);

* A KMMI Tehetség gondozási Program keretében meghirdetett alkotói pályázat eredményhirdetése, a díjak kiosztása vers, széppróza, grafika, műfordítás és fotó kategóriákban. A díjakat átadja: Zubánics László, a KMMI elnöke.

* Népművészeti kiállítás.

2012. január 19. Koszorúzási ünnepség a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál. Beszédet mond Pomogáts Béla irodalomtörténész, az AK elnöke. Kezdet: 14.00 óra.

2012. január 19. Zenés-irodalmi műsor a Beregszászi Művészeti Iskolában. Házigazda: Bobely István. Kezdet: 15.00 óra.

2012. január 20. A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Természettudományi Koledzse magyar tagozatának ünnepi rendezvénye. Találkozó Pomogáts Bélával, az Anyanyelvi Konferencia elnökével. Kezdet: 10.00 óra.

2012. január 20. Munkácsy Mihály mellszobrának megkoszorúzása Munkácson. Kezdet: 12.00 óra.

2012. január 20. XII. Himnusz-mondó verseny az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában. Kezdet: 10.00 óra.

2012. január 20. III. CARPATICA ART EXPO az Ungvári Néprajzi Múzeumban. Kezdet: 15.00 óra.

Válogatás a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete festőtáborainak anyagaiból. Kiállítók: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Beleny Mihajlo (Ókemence), Fuchs Andrea (Ungvár), Harangozó Miklós (Salánk), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János, Klisza Krisztina (Ungvár), Kurucz Adrienn (Ungvár), Kutasi Xénia (Bene), Lőrincz István, Lőrincz Katalin, Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács) Nigriny Edit (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda, Prófusz Marianna, Réti János, Soltész András, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Turák Angéla (Ungvár).

Megnyitó: Dupka György, a MÉKK elnöke, Zubánics László, a KMMI elnöke, Angyal Gabriella, az Ungvári Néprajzi Múzeum igazgatója.

Közreműködik: Marcsák Gergely verséneklő, az Eszenyi Ritmus néptáncgyűttes (művészeti vezetője Szabó Tibor), a Magyar melódiák együttes (művészeti vezetője Stefko Antal).

Az időpontok közép-európai idő szerint értendők.

2012. január 22. Előadás gyerekeknek a Kárpátaljai Megyei Bavka Bábszínházban. Kezdet: 10.00, 12.00 óra.

2012. január 22. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadás a Magyar Kultúra Napja alkalmából. Helyszín: Ungvár, Kárpátaljai Megyei Zenei Drámai Színház, L. Tolsztoj út 12. 2012. január 22. Jevgen Patrik előadása gyermekeknek. Helyszín: Ungvár, Kárpátaljai Megyei Bavka Bábszínház, Teatralna tér 8. Kezdet: 10.00, 12.00 óra

2012. január 28. VI. Mezőgecsei Nemzetközi Böllerverseny.

A programból:

6.00 Fogópálinka kóstolás, disznófogás, -szúrás;

6.00–13.00 A disznók feldolgozása, élőzene a Bózsár zenekar közreműködésével;

6.00–17.00 Disznótoros ételek kóstolása, vására, kolbász füstölés, frissen füstölt kolbász kóstolása;

7.00–18.00 Helyi borok kóstolása;

12.00 Megnyitó;

13.00 –16.00 Kulturális programok: kárpátaljai és határon túli kultúrcsoportok fellépései;

16.00 Eredményhirdetés, díjkiosztás;

19.00–03.00 Disznótoros bál a Mezőgecsei Kultúrházban.

2012 január folyamán a Kárpátaljai Honismereti Múzeumban:

- „Téli mese az ungvári várban” - kiállítás régi könyvekből és ikonokból.

- „Régítől a modernig” - kiállítás kárpátaljai kézműves mesterek karácsonyi játékaiból és babáiból.

Helyszín: Ungvár, Kárpátaljai Honismereti Múzeum, Káptalan u. 33/a. A múzeum nyitvatartása: 9.00-17.00 óra szabadnap: hétfő.

VENDÉGSÉGBEN

2012. január 13-15. Zenta. A Magyar Kultúra Napja keretében sor kerül a Kárpát-medencei Közművelődési Fórumra, amelyen a KMMI küldöttsége is rész vesz.

2012. január 21. Nyíregyháza. Megemlékezések a Magyar Kultúra Napja alkalmából Kölcsey Ferenc szobránál.

Köszöntőt mond: Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke;

Prof. Dr. Jánosi Zoltán, a Kölcsey Társaság elnöke;

Sarkadi Pál, Szatmárcseke község polgármestere.

Ünnepi beszédet mond: dr. Vinnai Győző kormány megbízott.

Helyszín: Nyíregyháza, Hősök tere 3. Kezdet: 14.00 óra.

2012. január 22. Szatmárcseke. Megemlékezések a Magyar Kultúra Napja alkalmából a református templomban és koszorúzás Kölcsey Ferenc sírjánál.

Ökumenikus istentisztelet:

Beer Miklós római katolikus püspök és Bölcskey Gusztáv református püspök.

Ünnepi beszédet mond:

Sebestyén Márta Kossuth-díjas énekművész.

Közreműködik: Varnus Xavér orgonaművész, a debreceni Canticum Novum Kamarakórus.

• Megjelent az EGYÜTT (irodalom-művészet-kultúra), a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata 2011/4. száma. Elektronikus változata a KMMI honlapján már olvasható: www.kmmi.org.ua

• A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a IV. Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, és egy vagy több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, valamint az épített örökségről készített fotó kategóriákban. Beküldési határidő: 2012. január 15. Eredményhirdetés és a díjak átadására a Magyar Kultúra Napja alkalmából tartandó rendezvényen kerül sor 2012. január 19-én a beregszászi Európa-Magyar Házban.

A CREDO VERSÉNEKLŐ EGYÜTTES PROGRAMJÁBÓL

Megjelent az együttes 10. lemeze: Fohász a hazáért. Credo Együttes. Bodnár Éva megzenésített versei. Zene: Ivaskovics József

FEBRUÁRI ELŐZETES

2012. február 25. A kommunizmus áldozatainak emléknapja. Kezdet: 9.00 óra.

2012. február folyamán: Irodalmi és Művészeti Karaván Kárpátalján és a Kárpát-medencében. Író-olvasó találkozók. Farsangi- és vadászbálok Kárpátalja szerte.

PROGRAMAJÁNLÓ

• **2012. január 15-ig** megtekinthető a Révész Imre Társaság kiállítása. 18 alkotó több mint 60 műve került kiállításra, többek között Matl Péter grafikái, Szocska László fapasztikái, Magyar László, Kolozsvári László, Benkő György, Berecz Margit, Kulin Ágnes, Réthy János, Tóth Róbert, Erfán Ferenc, Kopriva Attila és Veres Ágota festményei, Hrabár Natália és Hidi Endre kerámiái, valamint ifj. Hidi Endre szobrai (helyszín: Kárpátaljai Néprajzi Múzeum).

• A Péterfalvai Képtárban megtekinthetők a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Bilák Marina (Rahó), Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Profusz Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár).

• Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Ida igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott, a kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajló, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Picur Zoltán, Szajkó Tibor (Beregszász).

• Az ugcsoi népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban (Fogarasy-kúria, Tiszabökény-Farkasfalva). Tárlatvezető: Borbély Ida igazgató.

• Lőrincz István fotográfus (Ungvár) III. Kárpátaljai kaleidoszkóp című fotókiállítása az UNE Humán-Természettudományi Magyar Karán.

• Soltész Péter (Ungvár) festőművész „Évszakok, emberek” című egyéni kiállítása az ungvári Váralja múzeum-kávéházban.

• Garanyi József és Horváth Anna valamint más bereg-vidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Múzeumban.

• Bartosh Tatjana, Bartosh József és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.

Összeállította: Dupka György és Zubánics László

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok

koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés.

*Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa. A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.
A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.*